

Sag C-923/19**Anmodning om præjudiciel afgørelse****Dato for indlevering:**

17. december 2019

Forelæggende ret:

Tribunal Supremo (Spanien)

Afgørelse af:

28. november 2019

Sagsøgte og appellat:

Van Ameyde España, S. A.

Sagsøger og indstævnte:

GES Seguros y Reaseguros, S. A.

[Udelades]

TRIBUNAL SUPREMO (øverste domstol)**Sala de lo Civil (afdeling for civilretlige sager)****Plenum**

[Udelades]

Faktiske omstændigheder [org. s. 2]**FØRSTE.**– *Tvist, hvorunder der rejses et præjudicielt spørgsmål*

1.– Den 3. april 2014 skete der en trafikulykke, hvorunder et sammenkoblet vogntog, der bestod af en motorforvogn eller et trækkende køretøj og en sættevogn, kørte af vejen og efterfølgende væltede. Ulykken skyldtes uagtsom adfærd fra føreren af det trækkende køretøjs side.

2.– På det nævnte tidspunkt var sættevognen ejet af Caixarenting S. A. U. og var inden for rammerne af finansiel leasing leaset af Primafrío S. L. (herefter »Primafrío«), som fik dækket egne skader på det nævnte køretøj gennem en

police, der var tegnet hos selskabet Ges, Seguros y Reaseguros S. A. (herefter »GES«). Sættevognens lovpligtige ansvarsforsikring for skader forvoldt på tredjemand var tegnet hos selskabet Seguros Bilbao (står uden for den foreliggende tvist).

Det trækkende køretøj var ejet af det portugisiske selskab Doctrans Transportes Rodoviaros de Mercadería LDA (herefter »Doctrans«), og køretøjets lovpligtige ansvarsforsikring var tegnet hos det portugisiske selskab Acoreana, som i Spanien var repræsenteret af selskabet Van Ameyde España S. A. (Van Ameyde & Aficresa, S. A. i henhold til fuldmagt, herefter »Van Ameyde«).

Både det spanske selskab, der havde leaset sættevognen ved finansiel leasing (Primafrío) og det portugisiske selskab, der ejede det trækkende køretøj (Doctrans) var ejet af selskabet Krone-Mur Servifrío S. L., der var den eneste ejer (med 100% af selskabernes [aktie]kapital).

3.– GES betalte en erstatning til Primafrío på 34 977,33 EUR for skaderne på sættevognen (beløb for skaderne på sættevognen fratrukket selvrisiko).

4.– Den 13. marts 2015 anlagde forsikringsgiveren for sættevognen (GES) den sag, der har givet anledning til den foreliggende tvist, mod forsikringsgiveren for det trækkende køretøj (Van Ameyde) med påstand om, at Van Ameyde skulle dømmes til at skadesløsholde GES for det nævnte beløb på 34 977,33 EUR med tillæg af lovbestemte renter. GES anførte sammenfattende, at i henhold til gældende lovgivning var både det trækkende køretøj og sættevognen, da begivenhederne fandt sted, selvstændige køretøjer, som tilhørte forskellige ejere og hvert køretøj med sin egen lovpligtige forsikring [org. s. 3], hvorfor sættevognen ikke kunne betragtes som en last eller en ting, som blev transporteret af det trækkende køretøj.

5.– Van Ameyde bestred påstanden. Van Ameyde anførte, at [påstanden] ikke skulle tages til følge, eftersom de undtagelser fra forsikringens dækning, der er indeholdt i artikel 5, stk. 2, i Ley sobre responsabilidad civil y seguro en la circulación de vehículos a motor (lov om erstatningsansvar og forsikring for motorkøretøjer), kodificeret ved Real Decreto Legislativo 8/2004 (kongeligt lovdekret nr. 8/2004) af 29. oktober 2004 (herefter »lov om erstatningsansvar og forsikring for motorkøretøjer«) fandt anvendelse i det foreliggende tilfælde, fordi den lovpligtige forsikring for det trækkende køretøj i henhold til den nævnte bestemmelses andet sætningsled ikke dækkede skaderne på de ting, som blev transporteret, idet det i det foreliggende tilfælde skulle forstås, at sættevognen var en ting, som blev transporteret eller det trækkende køretøjs last.

6.– Juzgado de Primera Instancia n.º 1 de La Palma del Condado (retten i første instans nr. 1 i Palma del Condado, Spanien) afsagde den 14. juli 2016 dom, hvori den ikke tog påstanden til følge. Retten fandt, at blandt de undtagelser fra dækningen af den lovpligtige forsikring for motorkøretøjer, der er indeholdt i artikel 5, [stk.] 2, i lov om erstatningsansvar og forsikring for motorkøretøjer,

fandt det andet sætningsled anvendelse i det foreliggende tilfælde vedrørende skaderne på de ting, der blev transporteret af det trækkende køretøj, idet sættevognen skulle betragtes som »last eller gode, der blev transporteret«.

7.– Sagsøgeren [i hovedsagen] GES iværksatte appel med påstand om, at påstanden [nedlagt i hovedsagen] skulle tages til følge, da selskabet ikke var enig i, at sættevognen skulle sidestilles med de ting, der blev transporteret. GES fastholdt, at den nævnte undtagelse fra dækningen, lige som enhver undtagelse, som skal fortolkes indskrænkende, udelukkende vedrører skader »på de ting, der bliver transporteret deri [et forsikret køretøj]«, og ikke de ting, der bliver transporteret »af« et forsikret køretøj, som i det foreliggende tilfælde var sættevognen, for så vidt som det er et køretøj uafhængigt af det trækkende køretøj med sin egen lovpligtige forsikring og følgelig tredjemand i forhold til den lovpligtige ansvarsforsikring for det trækkende køretøj. Den sagsøgte [i hovedsagen] anfægtede appellen, idet Van Ameyde fastholdt, at sættevognen var det trækkende køretøjs last, eftersom der var tale om et køretøj, som blev koblet på det trækkende køretøj med henblik på, at en væsentlig del af dets masse kunne overføres.

8.– Audiencia Provincial de Huelva, sección 2.ª (den regionale domstol i Huelva, Spanien, 2. Afdeling) afsagde den 22. december 2016 dom, hvori den, idet den tog appellen til følge, gav [GES] fuldt ud medhold i dennes påstand. Domstolen fandt, at sættevognen ikke skulle betragtes som det trækkende køretøjs last [**org. s. 4**]: For det første fordi det andet sætningsled i artikel 5, [stk.] 2, i lov om erstatningsansvar og forsikring for motorkøretøjer vedrører skader »på de ting, der bliver transporteret deri [et forsikret køretøj]«, og ikke de ting, der bliver transporteret »af« et forsikret køretøj, og for det andet fordi argumentet om, at sættevognen har påvirket kørslen, idet den har gjort det vanskeligt at manøvrere og har bidraget til, at føreren mistede kontrol over det trækkende køretøj og således har påvirket årsagen til ulykken, ikke kan tages til følge, eftersom passagerer i et køretøj, som anvendes til transport af personer, også betragtes som last og kan påvirke kørslen, uden at passagererne af den grund er ansvarlige i tilfælde af en ulykke.

ANDEN.– *Kassationsappel og præjudicielt spørgsmål*

1.– Van Ameyde iværksatte kassationsappel til prøvelse af Audiencia Provincials (regional domstol) dom, som var støttet på en tilsidesættelse af artikel 5, [stk.] 2, i lov om erstatningsansvar og forsikring for motorkøretøjer med påstand om, at påstanden [i hovedsagen] ikke skulle tages til følge, eftersom skaderne på sættevognen var undtaget fra dækningen af den lovpligtige forsikring for det trækkende køretøj. Appelsagen blev antaget til realitetsbehandling.

2.– Efter adskillige rådslagninger i forbindelse med appelsagens afgørelse har [den forelæggende ret] fundet det hensigtsmæssigt at anmode Den Europæiske Unions Domstol om en præjudiciel afgørelse, hvorfor den besluttede at høre parterne om hensigtsmæssigheden af at indgive den nævnte anmodning. Begge

parter er enige i forelæggelsen, og Van Ameyde har navnlig anmodet om, at det i spørgsmålet blev specificeret, at sættevognen udgjorde en funktionel enhed sammen med det trækkende køretøj, hvis fører var ansvarlig for ulykken.

TREDJE.– *Angivelse af parterne*

1.– [Udelades] [beskrivelse af parterne, se indledning] [**Org. s. 5**]

Retlige bemærkninger

FØRSTE.– *EU-retten*

1.– Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/103/EF af 16. september 2009 om ansvarsforsikring for motorkøretøjer og kontrollen med forsikringspligtens overholdelse indeholder i artikel 1 følgende definitioner:

»1) »køretøj«: ethvert motordrevet køretøj, der er bestemt til trafik til lands, og som ikke kører på skinner, såvel som påhængskøretøjer, selv om de ikke er tilkoblede;

2) »skadelidte«: enhver person, der har ret til erstatning for skade forvoldt af et køretøj.«

Direktivets artikel 3 (»Lovpligtig forsikring af motorkøretøjer«) har følgende ordlyd:

»Hver medlemsstat træffer med forbehold af artikel 5 passende foranstaltninger til at sikre, at erstatningsansvaret for køretøjer, der er hjemmehørende i det pågældende land, er dækket af en forsikring.

[...]

Den forsikring, der er omhandlet i stk. 1, skal dække tingsskade såvel som personskade.«

2.– I henhold til de nævnte bestemmelser har Domstolen fastslået, at ethvert køretøj, der er indregistreret i Den Europæiske Union (EU), som har en registreringsattest og som følgelig er egnet til kørsel, skal være dækket af en ansvarsforsikring (dom af 4.9.2018, sag C-80/17).

3.– Selv om et trækkende køretøj og en sættevogn er selvstændige køretøjer, og som sådan hver især er omfattet af forsikringspligten, indeholder det nævnte direktiv ikke nogen udtrykkelig bestemmelse om, hvordan ansvar skal fastslås, hverken over for tredjemand eller indbyrdes, i tilfælde af en ulykke, hvori et sådant sammenkoblet vogntog er involveret.

ANDEN.– *National ret* [**org. s. 6**]

1.– Artikel 1 («Erstatningsansvar») i Ley sobre responsabilidad civil y seguro en la circulación de vehículos a motor ¹ (lov om erstatningsansvar og forsikring for motorkøretøjer) bestemmer i stk. 1 følgende:

»På grund af den risiko, der er forbundet med at føre et køretøj, er føreren heraf ansvarlig for person- eller tingsskade indtruffet som følge af kørslen.

[...]

Køretøjets ejer, hvis vedkommende ikke er identisk med føreren, er ansvarlig for person- og tingsskade forårsaget af føreren, når ejeren er knyttet til føreren på en af de måder, som er fastsat i artikel 1903 i civillovbogen og artikel 120, stk. 5, i straffeloven. Dette ansvar bortfalder, når den nævnte ejer fører bevis for, at vedkommende har udvist den grad af agtpågivenhed, som forventes af en bonus pater, for at forebygge skaden.«

Artikel 2 («Forsikringspligt») i lov om erstatningsansvar og forsikring for motorkøretøjer bestemmer i stk. 1 følgende:

»Enhver ejer af et motorkøretøj, der er hjemmehørende i Spanien, har pligt til at tegne og opretholde en forsikring for hvert køretøj, som den pågældende ejer, som op til maksimumsbeløbet for den lovpligtige forsikring skal dække det erstatningsansvar, som er omhandlet i artikel 1 [...].«

2.– Artikel 1 i Reglamento del seguro obligatorio de responsabilidad civil en la circulación de vehículos a motor (bekendtgørelse om lovpligtig ansvarsforsikring for motorkøretøjer, herefter »bekendtgørelse om lovpligtig ansvarsforsikring for motorkøretøjer«), kodificeret ved Real Decreto 1507/2008 (kongeligt lovdekret nr. 1507/2008) af 12. september 2008 ², bestemmer i stk. 1 følgende:

»Et motorkøretøj er, med henblik på erstatningsansvar for motorkøretøjer og forsikringspligt, ethvert køretøj, som er bestemt til trafik til lands, og som er drevet af en motor, herunder knallerter, specialkøretøjer, påhængskøretøjer og sættevogne [...].«

Derudover indeholder Reglamento General de Vehículos (den generelle køretøjsbekendtgørelse), kodificeret ved Real Decreto 2822/1998 (kongeligt lovdekret nr. 2822/1998) af 23. december 1998 ³, et katalog over klasser og kategorier af køretøjer (bilag II), og i bekendtgørelsens artikel 5 betegnes et trækkende køretøj og en sættevogn som selvstændige køretøjer, selv om de begge sammen kan udgøre et sammenkoblet vogntog.

¹– Ley sobre responsabilidad civil y seguro en la circulación de vehículos a motor (lov om erstatningsansvar og forsikring for motorkøretøjer), kodificeret ved Real Decreto Legislativo 8/2004 (kongeligt lovdekret nr. 8/2004) af 29.10.2004, offentliggjort i BOE af 5.11.2004.

²– Offentliggjort i BOE af 13.9.2008.

³– Offentliggjort i BOE af 26.1.1999.

3.– I henhold til Tribunal Supremos (øverste domstol) praksis har de forskellige elementer i et sammenkoblet vogntog et solidarisk ansvar over for skader forvoldt på tredjemand, og artikel 19 i den nævnte bekendtgørelse om lovpligtig ansvarsforsikring for motorkøretøjer («Sammenfaldende skader og skadevoldere») regulerer i stk. 2, hvordan ansvaret skal fordeles indbyrdes: [**Org. s. 7**]

»Når de to involverede køretøjer er et trækkende køretøj og et påhængskøretøj eller en sættevogn, som er tilkoblet det trækkende køretøj, eller to påhængskøretøjer eller sættevogne, og det enkelte køretøjs del af skylden ikke kan fastslås, skal hver forsikringsgiver bidrage til opfyldelsen af de nævnte forpligtelser i overensstemmelse med bestemmelserne i den aftale, der er mellem forsikringsgiverne eller, når en sådan ikke foreligger, i forhold til størrelsen af den årlige risikopræmie, som svarer til hvert køretøj, der er angivet i den tegnede forsikringspolice.«

Den nævnte bestemmelse foreskriver dog ikke, hvordan forsikringsgiverne for de forskellige køretøjer, der udgør et sammenkoblet vogntog, er indbyrdes ansvarlige, når, som det er tilfældet i den foreliggende sag, skaderne på et køretøjerne (sættevognen) alene kan tilregnes det andet køretøj, i den foreliggende sag på grund af uagtsom adfærd fra føreren af det trækkende køretøjs side. Den løser altså ikke problemet med, hvorvidt den tingsskade, der er forvoldt sættevognen, skal dækkes af den lovpligtige forsikring for det trækkende køretøj eller ej.

4.– Artikel 5 i lov om erstatningsansvar og forsikring for motorkøretøjer («Materielt omfang og undtagelser») bestemmer i stk. 2 følgende:

»Dækningen af den lovpligtige forsikring omfatter heller ikke tingsskade på det forsikrede køretøj, på de ting, der bliver transporteret deri, eller på de goder, som er ejet af forsikringstageren, den sikrede, ejeren eller føreren samt de nævnte personers ægtefæller eller familiemedlemmer indtil tredje slægtled, enten blodslægtskab eller svogerskab.«

TREDJE.– *Den tvivl, der ligger til grund for forelæggelsen af det præjudicielle spørgsmål*

1.– Den appellerede dom har fortolket artikel 5 i lov om erstatningsansvar og forsikring for motorkøretøjer på en sådan måde, at sættevognen ikke betragtes som en ting, der bliver transporteret, eller et trækkende køretøjs last, og følgelig har [domstolen] fundet, at undtagelsen fra dækningen ikke fandt anvendelse, og at skaderne på sættevognen var dækket af den lovpligtige forsikring for det trækkende køretøj. Den sagsøgte [i hovedsagen og] appellanten har fastholdt, at [sættevognen] er en last, og at dens skader er undtaget fra den lovpligtige forsikrings dækning, navnlig hvis man tager i betragtning, at ulykken skete, da det trækkende køretøj og sættevognen udgjorde en funktionel enhed.

2.– De to nævnte modstridende fortolkninger af artikel 5 i lov om erstatningsansvar og forsikring for motorkøretøjer optræder også i domme fra

Audiencias Provinciales (regionale domstole), som er appeldomstole i civilretlige og handelsretlige sager i Spanien.

For eksempel har domstolene i sager som den foreliggende fundet, at skader på en sættevogn er undtaget fra dækningen af en lovpligtig forsikring for motorforvognen eller det [org. s. 8] trækkende køretøj [udelades] [henvisning til 2 domme fra Audiencias Provinciales (regionale domstole)]. Nogle af disse domme henviser som støtte herfor til dommen afsagt af afdelingen for civilretlige sager ved Tribunal Supremo (øverste domstol) den 1. april 1996 [udelades], som fandt, at skader på en sættevogn var undtaget i henhold til en klausul i en frivillig ansvarsforsikring for motorforvognen eller det trækkende køretøj, hvis ordlyd lignede meget ordlyden af artikel 5 i lov om erstatningsansvar og forsikring for motorkøretøjer.

Derimod har domstolene fundet, at skader på en sættevogn ikke er undtaget fra [dækningen] af en lovpligtig forsikring for motorforvognen eller det trækkende køretøj [udelades] [henvisning til 2 domme fra Audiencias Provinciales (regionale domstole)].

3.– [Udelades] [national bestemmelse vedrørende Tribunal Supremos (øverste domstol) praksis og kassationsappel]

4.– Ifølge Domstolens praksis vedrørende fortolkningen af artikel 267 TEUF er en national ret, når den finder, at en national bestemmelse, som den mener er i strid med EU-lovgivningen, finder anvendelse på en sag, forpligtet til at forelægge en præjudiciel anmodning, forudsat at retten ikke selv kan besvare tvivlsspørgsmålet, og at dens afgørelse ikke kan anfægtes ved en ordinær appel (dom afsagt af Den Europæiske Unions Domstol af 9.11.2015, C-160/14).

5.– Det spørgsmål, som den forelæggende ret har rejst, og på baggrund af hvilket retten har valgt at anmode Domstolen om en præjudiciel afgørelse, er, hvorvidt fortolkningen af artikel 5 i lov om erstatningsansvar og forsikring for motorkøretøjer – ifølge hvilken skade på en sættevogn er undtaget fra dækningen af den lovpligtige forsikring for motorforvognen eller det trækkende køretøj i [org. s. 9] tilfælde som det i hovedsagen foreliggende, fordi en sættevogn anses for at være sidestillet med en last eller de »ting, der bliver transporteret«, eller endog fordi et trækkende køretøj og en sættevogn anses for at udgøre et enkelt køretøj, hvis respektive lovpligtige forsikringer kun dækker tingsskade over for tredjemand, som ikke er ejer af et af køretøjerne – forringer eller reducerer dækningen af tingsskade under den lovpligtige forsikring for motorkøretøjer, som er omhandlet i artikel 3, sidste afsnit, i direktiv 2009/103/EF, sammenholdt med det nævnte direktivs artikel 1.

Afgørelse

Retten har besluttet: På baggrund af det ovenstående har Tribunal Supremo (øverste domstol), Spanien, første afdelings plenum, civilretlige sager, besluttet at

forelægge Den Europæiske Unions Domstol følgende anmodning om præjudiciel afgørelse:

Er artikel 3, sidste afsnit, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/103/EF af 16. september 2009 om ansvarsforsikring for motorkøretøjer og kontrollen med forsikringspligtens overholdelse, sammenholdt med det nævnte direktivs artikel 1, til hinder for en fortolkning af en national bestemmelse (artikel 5, stk. 2, i lov om erstatningsansvar og forsikring for motorkøretøjer), ifølge hvilken skade på en sættevogn, i tilfælde som det i hovedsagen foreliggende, anses for at være undtaget fra dækningen af en lovpligtig forsikring for motorforvognen eller det trækkende køretøj, fordi sættevognen sidestilles med de ting, der bliver transporteret i motorforvognen eller det trækkende køretøj, eller endog fordi sættevognen, for så vidt angår tingsskade, anses for at udgøre et enkelt køretøj sammen med motorforvognen eller det trækkende køretøj?

[Udelades] [**Org. s. 10**] [Udelades] [nationale processuelle betragtninger og underskrifter]